

Gorenjski glas, 20.12.2011

Stran:
Rubrika:
Žanr:
Površina članka:15
Zdravje in lepota
pogovor
1200 cm²

Pasti potrošništva v leka

V Gorenjskih lekarnah pripravljajo osebno kartico zdravil, na kateri ne bodo samo zdravila na recept, ampak celo prehranska dopolnila. Z direktorico Gorenjskih lekarn Romano Rakovec smo se pogovarjali tudi o spletni lekarni, obnovljivih receptih, pasteh potrošništva na področju lekarništva ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Zakaj je tako zelo pomemben osebni pristop farmacevta do pacienta?

"Glede na to, da smo del zdravstvene dejavnosti, čutimo odgovornost do naših uporabnikov in ne bi želeli, da bi bilo kako drugače. Dokler bomo del zdravstvenega sistema, imamo dejansko možnost naše znanje porabiti za to, da pacientu svetujemo v smislu varne, racionalne in pravilne uporabe zdravil. Če bi nas sistem poskusil preobrniti v trgovinsko dejavnost, se takoj pojavi pojem potrošništva. Potrošništvo na področju zdravil je hudo nevarna zgodba."

Pa so poskusi?

"So, tudi prakse v evropskih državah so glede tega zelo različne. S potrošništvom na področju lekarništva in zdravil je šla najdlje Amerika. V Ameriki je trenutno najpogostejši vzrok smrti posledica neustrezne in neracionalne uporabe zdravil. Tam je šla zadeva tako daleč, da na primer aspirin dobíš v paketih po sto, t. i.

čen na penicilin, se predpiše drugega. Če so ta tri zdravila med seboj primerljiva, da sicer imajo različne zdravilne učinkovine, vendar enak terapevtski učinek, se zdravnik sam odloči, katerega bo predpisal. Obstaja še tretja možnost, če so zdravila medsebojno zamenljiva. Seznam medsebojno zamenljivih zdravil objavlja Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke (Agencija). To je stvar registracijske dokumentacije. Če bio ekvivalenčne študije kažejo na to, da je biološka uporabnost zdravila A in zdravila B v statističnih merah plus/minus 10 odstotkov, Agencija oba označi kot medsebojno zamenljiva. To pomeni, da država garantira, da sta ti dve zdravili enakovredni. Zamenja ju lahko zdravnik, zamenja ju lahko farmacevt ob izdaji. Določena je najvišja priznana vrednost (NPV) zdravila. Če ima zdravilo ceno nad to vrednostjo, pacient zdravilo doplača oziroma če se strinja, mu farmacevt v lekarni zdravilo lahko zamenja za cenejšega."

naših enotah, se pa včasih zgodi, da kakega farmacevta ni na turnusu in pacientu predlagamo, naj pride drugo uro.

Mogoče sta dva razloga, da ni toliko zanimanja za homeopatska zdravila. Prvi razlog je ta, da je nabor teh zdravil, ki se dobijo pri nas, zaenkrat še premajhen za kompleksno in pravo svetovanje. Drugi razlog je ta, da se je treba zavedati, da je homeopatija komplementarno zdravljenje, torej ni zdravljenje prvega izbora. Če nekdo pride v lekarno, pove, da smrka in pokašlja, mu lekarniški farmacevt ne sme prioriteto ponujati homeopatskih zdravil, razen, če pacient sam izrazi to željo."

Vse manj je zdravil na recept, kritih iz proračuna zdravstvene zavarovalnice. Vsaj tak je vtis, da se vse več zdravil plačuje.

"Je kar pravi ta podatek. Obstaja Pravilnik o razvrščanju, predpisovanju in izdajanju zdravil, na nivoju ministrstva obstaja tudi Komisija za razvrščanje zdravil, v kateri je tudi predstavnik Lekarniške zbornice, ampak se njegov glas izgubi. Večino-

Romana Rakovec, mag. farmacije

biš v paketih po sto, t. i. "jumbo" aspirin. Za vsako bolečino, ko te malo "štokne", res še ni treba vzeti analgetika, so prej še druge možnosti."

Imate vpliv na oblikovanje cen zdravil?

"Ne. Lekarniške farmacevte zelo razdraži, ker se po medijih govori o farmacevtech, čeprav je pri tem mišljena farmacevtska industrija. Pri nas nimamo izraza lekarnar, kot ga imajo Avstrijci, Nemci. Pri nas je žal enotni naziv. Poleg tega naši zasluzki niso primerljivi z zasluzki farmacevtske industrije. Niti nimamo nobenega vpliva na oblikovanje cen zdravil. Zdravila v slovenskih lekarnah nimajo marže in naš zaslužek ni odvisen od nabavne vrednosti zdravil. Zaračunavamo pa lekarniško storitev. Cena zdravila, ki je na računu, je sestavljena iz cene zdravila z DDV-jem in ceno lekarniške storitve."

Reciva, da za eno bolezen obstajajo tri vrste zdravil. Kako se odloči zdravnik, katera bo predpisal, oziroma kako se odloči farmacevt, katera bo izdal?

"Lahko gre za čisto različna zdravila in se odloča po strokovnih doktrinah. Na primer pacientu, ki ima angino, se predpiše določen antibiotik. Če je pacient alergič-

Je strah pred generičnimi zdravili upravičen?

"Ni upravičen, ker mora biti iz bio ekvivalenčne študije razvidno, da je biološka uporabnost vsakega zdravila v statističnih merah plus/minus 10 odstotkov, kar praktično pomeni enaka. Ob prehodu z enega na drugo medsebojno zamenljivo zdravilo pa lahko pacient ta prehod občuti, vendar se zadeva normalizira v nekaj dneh."

Koliko je zanimanja za homeopatska zdravila?

"Prodaja homeopatskih zdravil teče, zanimanja za to ni kaj dosti."

Zakaj ne, tudi zaradi visokih cen?

"Mislim, da cene niso pretirane, da bi bile ovira. V primerjavi z Avstrijo so nekoliko višje, če primerjam iste preparate, ampak ne toliko, da bi se nam splačalo z avtom ponje k sosedom ali plačati poštnino, če bi jih naročili preko spleta. Trenutno je pri nas registriranih približno 40 učinkovin, preparatov je pa več. Zaloge prirejamo glede na povpraševanje, poleg tega mora imeti farmacevt, ki svetuje homeopatska zdravila, dodatno izobrazbo s tega področja. V Gorenjskih lekarnah ima dodatno izobrazbo nekaj več kot tretjina farmacevtov. Preskrbo praktično lahko zagotovimo po vseh

njegov glas izgubi. Večina so v Komisiji predstavniki zavarovalnic in ministrstva za zdravje. Če se spomnim mojih začetkov dela v lekarni, so ljudje domov nosili cele vrečke zdravil, ki jih ni bilo treba doplačevati. Mislim, da se je pretiravalo s količino zdravil. Antacidi, to je skupina zdravil, ki se uporabljajo za zmanjševanje kislosti želodčnega soka, so potem šli zelo hitro na negativno listo. Prav tako vitaminsko mineralni pripravki (kalcij v obliki šumečih tablet ...). Z vidika stroke in plačila so bile zadeve do določene mere zagotovo upravičene. Zdaj pa smo šli zaradi na pol prazne zdravstvene blagajne v drugo skrajnost, saj nekateri pacienti določena zdravila z negativne liste nujno rabijo, pa jih ne kupijo tako lahko. Za kakšno zdravilo bi že upala reči, da je na negativni listi in ga je treba kupiti."

Kakšen pomen imajo galenski izdelki?

"Slovenija je dvomilijonska država, za farmacevtsko industrijo je to izjemno majhen, butični trg. Neki multinacionalki, ki izdeluje zdravila v serijah po 100 tisoč kosov, se ne izplača narediti mini serije za slovenski trg v slovenski embalaži, s slovenskimi navodili. Taka proizvodnja bi bila veliko dražja

"V Ameriki je trenutno najpogostejši vzrok smrti posledica neustrezne in neracionalne uporabe zdravil. Tam je šla zadeva tako daleč, da na primer aspirin dobiš v paketih po sto, t. i. "jumbo" aspirin. Za vsako bolečino, ko te malo "štokne", res še ni treba vzeti analgetika, so prej še druge možnosti."

ir
je
tv
d
p
sl
Z
vi
p
g
le
ce
bi
re
vo
sl
di
Ti
si
p
r
le
Z
bi
n
oi
la
zi
p
r
ra
r
li
ki
ke
n
N
ce
"I
je
že
z
ra